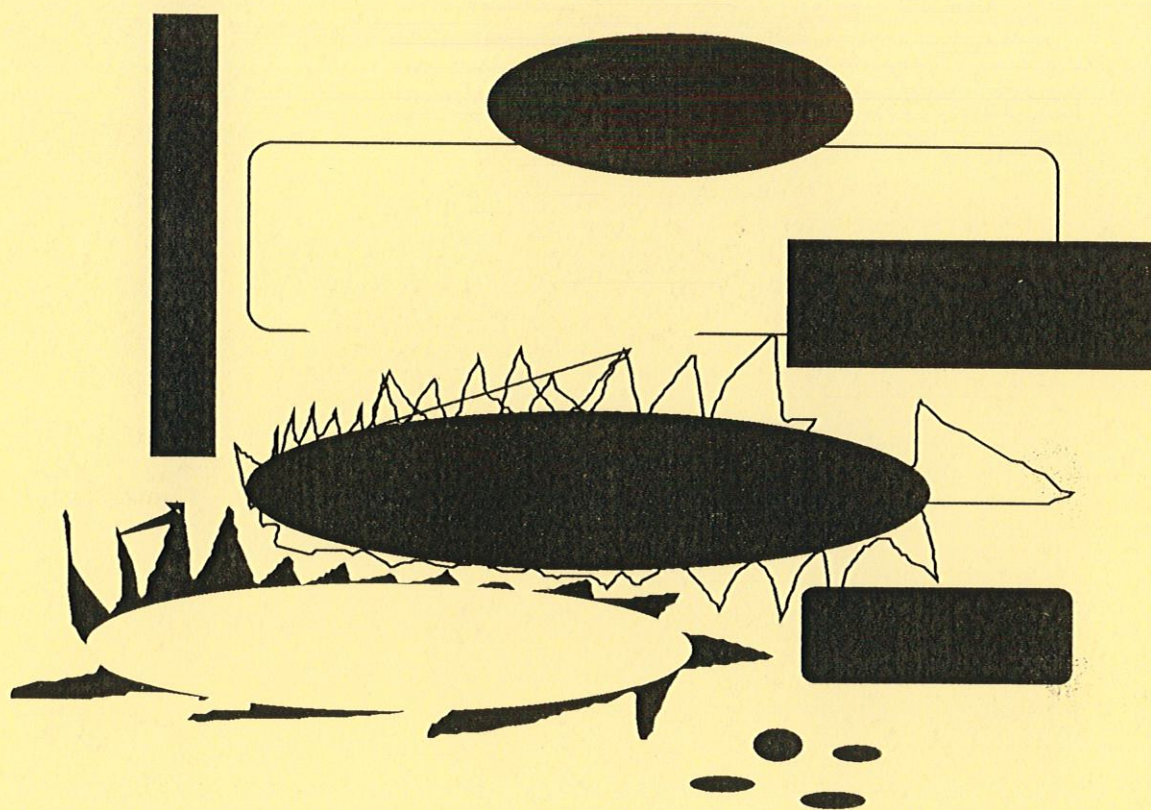

**Sociaal
Economische
Raad**

Advies

**De Algemene Landsverordening
Belastingen en de beperking van
de rente-aftrek.**

Februari 2004.

DE SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD.

De Sociaal Economische Raad (SER) is in 1987 ingesteld bij Landsverordening Sociaal Economische Raad (AB 1987 # 103). Hij is representatief samengesteld uit vertegenwoordigers uit werkgevers- en werknemersorganisaties en onafhankelijke deskundigen.

De SER heeft tot taak de regering van advies te dienen omtrent alle belangrijke onderwerpen van sociaal en/of economische aard. De SER brengt zijn adviezen uit op verzoek van één of meer ministers; hij kan eveneens uit eigen beweging de Regering van advies dienen omtrent onderwerpen van sociaal-economische aard.

De adviezen van de Raad worden opgesteld overeenkomstig het gevoel van de meerderheid van de vergadering. In de adviezen wordt van afwijkende gevoelens van de minderheid melding gemaakt.

De adviezen van de Raad worden na verloop van tenminste dertig dagen en ten hoogste zestig dagen nadat zij zijn uitgebracht door de Raad openbaar gemaakt, tenzij naar het oordeel van de Regering het landsbelang zich tegen de openbaarheid van het advies verzet, dan wel bij de adviesaanvraag is meegedeeld dat de openbaarmaking door of vanwege de Minister van Algemene Zaken zal geschieden.

Openbaarmaking van adviezen van de Raad door de Minister van Algemene Zaken geschiedt dan binnen 90 dagen, nadat zij door de Raad zijn uitgebracht.

Sociaal Economische Raad.

J.E. Irausquinplein 2a.

Postbus 149, Oranjestad.

Tel.: 583-2713 / 583-6051

Fax.: 583-8956

E-mail: ser.aruba@setarnet.aw

Inhoud.

Inleiding.....	2
I De renteaftrek.....	4
I.1 Effecten van de beperking van de renteaftrek.	4
I.1.1 Hogere inkomstenbelastingen.	5
I.1.2 Afname leningen.....	5
II Effectievere belasting van de renteopbrengsten.....	7
II.1 Het effect op de individuele besparingen.....	7
II.2 Het effect op geaccumuleerd kapitaal.....	7
III Het standpunt van de Raad.....	9
IV Slotopmerkingen.	11

Inleiding.

De raad heeft kennis genomen van het voornemen van de Regering voor de invoering van de Algemene Landsverordening Belastingen (ALB) en de beperking van de fiscale renteaftrek.

Met de invoering van de ALB heeft de Regering twee doelen.

Op de eerste plaats de harmonisatie van bestaande bepalingen. Momenteel heeft elke heffingsverordening zijn eigen fiscale bepalingen en dit leidt in de praktijk vaak tot verwarring bij de belastingplichtige en ongelijkheid in de toepassing van de wet.

Op de tweede plaats opvulling van leemten die bij de uitvoering van de regelgeving als knellend worden ervaren. Deze leemten worden veroorzaakt door een tekort aan effectieve fiscale controle instrumenten.

Met de beperking van de fiscale renteaftrek hoopt de Regering het buitensporig consumptief krediet te beperken.

Op de wijze waarop de leemten met de algemene landsverordening belastingen worden opgevuld, hebben diverse belanghebbende organisaties hun standpunten kenbaar gemaakt. Deze organisaties steunen het idee van fiscale harmonisatie, maar stellen dat de nieuwe fiscale controle instrumenten de positie van de fiscus tegenover de belastingplichtige onevenwichtig en onredelijk verzwaard heeft.

De Regering stelt zich op het standpunt dat de ALB en de beperking van de renteaftrek inhoudelijk geen verandering van het belastingregime met zich meebrengen.

Formeel gezien acht de raad dit standpunt met betrekking tot de invoering van de ALB correct.

Door een striktere toepassing van de bepalingen en de beperking van de renteaftrek is, naar de mening van de raad in materiele zin, echter wel sprake van niet te verwaarlozen effecten.

I De renteaftrek.

In 1985 wijzigde de Nederlandse Antillen o.a. de mogelijkheden van de fiscale renteaftrek. Onbeperkt aftrekbaar bleef de hypotheekrente van de eigen woning. De fiscale aftrek van de overige rente werd beperkt tot afl. 5.000,00 per jaar.

Aruba stond indertijd niet achter de fiscale beperking van de renteaftrek. Door tijdgebrek kon de wet niet tijdig worden aangepast voor de invoering van de Status Aparte van Aruba. De wettekst inclusief de fiscale beperking van de renteaftrek kwam daardoor op de zogenaamde bijlage van de Algemene Overgangsregeling Wetgeving en Bestuur (de "positieve lijst") te staan en is als hamerstuk goedgekeurd. Gelijktijdig werd een beleidsmaatregel uitgevaardigd om alle betaalde rente fiscaal aftrekbaar te houden. Hierdoor is tot nu toe de fiscale renteaftrek nimmer in Aruba beperkt geweest.

Door de voorgenomen intrekking van de beleidsmaatregel, wordt aan de onbeperkte renteaftrek een eind gemaakt.

Als basisargument voor de intrekking wordt aangevoerd dat daardoor "het aangaan van bovenmatig krediet wordt ontmoedigd". De Raad verwijst hierover naar de publicatie in de media van 29 december 2003, waarin deze maatregel werd afgekondigd.

I.1 Effecten van de beperking van de renteaftrek.

De beperking van de renteaftrek zal twee directe gevolgen hebben. Ten eerste zal een aantal belastingplichtigen geconfronteerd worden met een hogere inkomstenbelasting en ten tweede zullen zowel hypothecaire als consumptieve leningen afnemen. Niet geheel duidelijk is het effect op "additionele" hypotheke.

I.1.1 Hogere inkomstenbelastingen.

Het is evident dat door de beperking van de renteaftrek sprake is van een stijging van de te betalen inkomstenbelasting.

De Raad wijst erop dat de volledige aftrek tezamen met een kwalitatief onderbemand belastingapparaat dat ook over beperkte controle instrumenten beschikte, tal van leningsconstructies werden opgezet om op die manier de inkomstenbelastingen deels te ontduiken c.q. ontwijken. Met de beperking van de fiscale renteaftrek worden deze constructies tegengegaan.

De keerzijde van de medaille is dat personen die wel echte leningen hebben afgesloten en voor hogere bedragen door de fiscale renteaftrek, door de maatregel benadeeld worden

Met de beperking van de renteaftrek gaan deze personen meer inkomstenbelasting moeten betalen.

I.1.2 Afname leningen.

De beperking van de renteaftrek heeft betrekking op hypotheek buiten die van de eigen woning en op het consumptief krediet. Voor onroerend goed dat inkomsten genereert, heerst de opvatting bij een aantal geraadpleegde fiscaal juristen dat de rente, zijnde kosten ter verkrijging van de inkomsten, fiscaal aftrekbaar blijven, voor zover er geen sprake is van een negatieve opbrengst van het onroerend goed.

Niet geheel duidelijk is of de absolute beperking van de renteaftrek ook voor de rente op een additionele hypotheek geldt. Wat is de situatie indien de netto-opbrengst van het onroerend goed negatief wordt door de rentelasten? Kan dan het negatief resultaat ten laste komen van het belastbaar inkomen? Indien dit niet het geval is, zal het additionele hypotheek, zeker in de aanbouwperiode duurder maken.

Deze maatregel zal met name de middenklasse en hoger treffen. Het zijn immers deze inkomensgroepen die het leeuwendeel van de additionele hypotheek en consumptieve leningen voor hun rekening nemen. Het

marginale belastingtarief bedraagt bij een jaarinkomen van afl. 60.000,00 $\pm$ 30% en bij een jaarinkomen van afl. 120.000,00 $\pm$ 50%. Het netto rentepercentage zal voor het fiscaal niet aftrekbare deel stijgen met voor het jaarinkomen van afl. 60.000,00 met bijna de helft en voor het jaarinkomen van afl. 120.000,00 verdubbelen.

Beide vormen van kredieten zullen derhalve door de maatregel negatief worden beïnvloed, omdat de netto rente (dit is de rente die betaald wordt nadat de fiscale compensatie is verrekend) aanzienlijk hoger zal zijn voor de midden en hogere inkomensgroepen.

II Effectievere belasting van de renteopbrengsten.

Met de algemene landsverordening belastingen krijgt de fiscus effectievere instrumenten in handen voor het doen naleven van fiscale regelgevingen. De instrumenten kunnen ook voor renteopbrengsten in het verleden genoten worden toegepast. De effecten zullen daarom gevolgen hebben op toekomstige besparingen en op in het verleden geaccumuleerde kapitaal.

II.1 Het effect op de individuele besparingen.

Wettelijk gezien zijn alle renteopbrengsten belastbaar. Het ontbreken van effectieve controle instrumenten tot nu toe heeft er toe geleid dat met name individuele personen renteopbrengsten niet of nauwelijks vermeldten bij belastingaangifte. Voor zover bekend zijn tot nu toe geen sancties geweest tegen het verzwijgen van de renteopbrengsten in de privé inkomstensfeer.

Het netto rendement op spaarbeleggingen (spaarrekeningen en time deposits) is daardoor vrij hoog. Deze voor spaarders gunstige situatie is al tientallen jaren het geval. Het is daarom aannemelijk dat het in de praktijk onbelast zijn van de spaarbeleggingsopbrengsten als een fiscale faciliteit is ervaren. Dit heeft ongetwijfeld de individuele spaarbeleggingen gestimuleerd.

Besparingen vinden hoofdzakelijk plaats bij de midden en hogere inkomens.

Gezien de hoge marginale belastingdruk, zal het effectiever belasten van de renteopbrengsten van individuele personen, het nettorendement fors doen dalen. Het is aannemelijk dat door het lagere rendement een deel van de lokale besparingen in het buitenland zal worden belegd waar een hoger nettorendement verkregen kan worden.

II.2 Het effect op geaccumuleerd kapitaal.

Door het hoge nettorendement zijn spaarbeleggingen in Aruba erg aantrekkelijk geweest. Dit heeft mede geleid tot een fors bedrag aan spaarrekeningen en time deposits. Volgens de "monthly bulletin december 2003" van de Centrale Bank van Aruba was in december 2003 het totaal

aan spaarrekeningen ± afl. 462 mln. en ± afl. 770 mln. aan time deposits. Met de effectievere belasting van de renteopbrengsten zal het nettorendement voor de individuele spaarder aanzienlijk dalen. Dit kan leiden tot een vertrek van kapitaal naar het buitenland om een hoger netto rendement op de spaarbeleggingen te behalen.

Met de voorgestelde aanpassingen in de regelgeving loopt de individuele spaarder bovendien het gevaar om alsnog over zijn renteopbrengsten uit het verleden te worden aangeslagen. Ook dit kan leiden tot het buiten Aruba onderbrengen van (een deel van) de geaccumuleerde besparingen om daarmee het risico van een belastingaanslag over renteopbrengsten uit het verleden te verkleinen.

III Het standpunt van de Raad.

De raad ondersteunt de doelstelling van de algemene landsverordening belastingen om tot harmonisatie van de fiscale bepalingen te komen.

Dit geldt eveneens voor het hebben van voldoende fiscale controle instrumenten voor de uitvoering van de belastingwetten en bepalingen. Hierdoor zullen (fiscaal) juridische constructies die puur bedoeld zijn om belastingen te ontwijken c.q. te ontduiken, worden tegengegaan.

De raad heeft echter kennis genomen van de kanttekeningen die geplaatst zijn vanuit zowel het fiscale als juridische werkveld met name over de ernstig verzwakte positie van de belastingbetaler tegenover het belastingapparaat.

De raad dringt daarom bij de Regering aan om de aanbevelingen van zowel de fiscale als de juridische deskundigen om de (rechts)bescherming van de belastingplichtige beter te waarborgen, in serieuze overweging te nemen.

De raad ondersteunt ook het streven van de Regering om het consumptieve krediet af te remmen. De beperking van de fiscale faciliteiten voor het consumptieve krediet, i.e. de beperking van de renteaftrek kan daarin een belangrijke factor zijn.

De raad plaatst echter wel vraagtekens achter het beperken van de renteaftrek tot afl. 10.000,00 in 2004 en afbouwend tot afl. 5.000,00 in 2006.

De regering verwijst naar de bestaande regelgeving ter staving van het bedrag van afl. 5.000,00. Over dit argument verwijst de raad naar eerder in document gemaakte opmerkingen.

Zelfs al zou Aruba in 1985 de renteaftrek daadwerkelijk beperkt hebben tot afl. 5000,00, dan is het redelijk te veronderstellen dat de toegestane renteaftrek periodiek zou zijn aangepast. Wordt uitgegaan van waardevastheid, dan moet de toegestane renteaftrek nu afl. 10.000,00 per jaar bedragen. Is het uitgangspunt echter welvaartvastheid en wordt het inkomen per capita als criterium gebruikt, dan moet de toegestane renteaftrek nu afl. 12.500,00 bedragen. De onduidelijkheid over de

afrekbaarheid van de rente op een additionele hypotheek acht de raad ongewenst.

De raad stelt zich op het standpunt dat de rentelasten op zijn minst als kosten ter verwerving van additioneel inkomen moet worden beschouwd en derhalve verrekenbaar moet zijn met het additionele inkomen.

Over de effectievere controle van de spaarbeleggingsopbrengsten merkt de Raad het volgende op.

De raad onderkent de plicht van de burger om over alle inkomen belasting te betalen, dus ook over de spaarbeleggingsopbrengsten. Een abrupte aantasting van het netto rendement moet echter vermeden worden om de mogelijke negatieve gevolgen voor de besparingen en de deviezenvoorraad (door kapitaalvlucht) te minimaliseren.

De raad meent dat een fiscale vrijstellingsvoet niet een geschikte instrument is om de eerder genoemde mogelijke negatieve gevolgen te minimaliseren. Een vrijstellingsvoet betekent namelijk dat het marginale belastingtarief op spaarbeleggingen abrupt stijgt van 0% naar 30% voor de inkomensklasse $\pm$ afl. 60.000,00 per jaar en tot 50% voor de inkomensklasse van $\pm$ afl. 120.000,00 per jaar. Het betekent dat bij een vrijstellingsvoet van afl. 5.000,00 per jaar en een rente van 7% per jaar, het aantrekkelijk blijft om te sparen tot in totaal $\pm$ afl. 70.000,00. Daarboven zal door de forse daling van het nettorendement sparen niet meer aantrekkelijk zijn.

Als alternatief geeft de raad om een verminderd belastingtarief op lokale spaarbeleggingen te overwegen. Het nettorendement blijft daardoor aantrekkelijk en zullen eventuele negatieve gevolgen minimaal blijven.

Dit alternatief kan zelfs per saldo meer opleveren aan extra belastinginkomsten, omdat over meer renteopbrengsten belastingen zou kunnen worden geheven.

IV Slotopmerkingen.

De welvaart van elk land hangt af van de inzet en kwaliteit van de productiefactoren, met name de productiefactoren arbeid en kapitaal. In welke mate beide productiefactoren aangeboden zullen worden is voornamelijk afhankelijk van de beloning die zij krijgen.

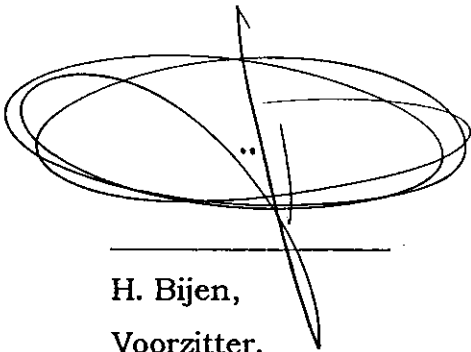
Door de wereldwijde protectie van de eigen werkgelegenheid, wordt de internationale arbeidsmobiliteit ernstig beperkt. Hierdoor neemt arbeid vaak noodgedwongen genoegen met een lagere beloning dan het elders kan krijgen.

Dit geldt in veel mindere mate voor kapitaal. Door de ontwikkelingen van telecommunicatie en de liberalisatie van kapitaal, is er sprake van een steeds toenemende globalisering van de kapitaalmarkt.

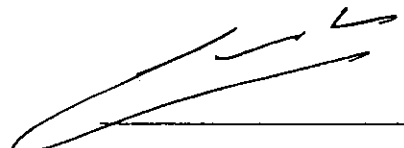
Gevestigd kapitaal zal, indien het geconfronteerd wordt met regelgeving die het nettorendement verlaagt, in eerste instantie zoeken naar wegen om deze regelgeving te ontwijken.

Lukt dit niet, dan zal het uiteindelijk vertrekken naar een locatie waar het nettorendement hoger is.

Oranjestad, 26 februari 2004.

H. Bijen,
Voorzitter.

Drs. S.R. Marapin,
Secretaris.

